

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

2024 йил — Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2024 йил 17 май, № 96 (8719)

Жума

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

САНЪАТ ВА МАДАНИЯТГА ЭЪТИБОР МАЪНАВИЯТИ ЮКСАК АВЛОДНИ ТАРБИЯЛАШНИНГ МУҲИМ ШАРТИ

Президент Шавкат Мирзиёев 16 май куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров ҳайкаlining очилиш маросимида иштирок этди, маданият ва санъат соҳасидаги янги маскан ва лойиҳалар билан танишди.

Давлатимиз раҳбари миллий эстрада санъати асосчиси, Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров ҳайкали очилиши муносабати билан ўтказилган тадбирда санъат мухлисларини қизғин табриклади.

— Бугун юртимизда катта шодиёна — санъат ва маданият байрами. Азим Тошкент шаҳрининг қоқ марказида халқимизнинг ардоқли фарзанди, Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров хотирасига бағишлаб муаззам ҳайкал очилмоқда. Мана шу қувончли воқеа муносабати билан сиз, азизларни, раҳматли Ботир Зокировнинг яқинлари, шогирд ва мухлисла-

рини, бутун халқимизни чин қалбимдан самимий муборакбод этаман, — деди Президент.

Ботир Зокиров 1936 йилда санъаткорлар оиласида туғилиб, вояга етган. 29 ёшида Ўзбекистон халқ артисти унвонига сазовор бўлган. 2000 йилда “Буюк хизматлари учун” ва 2021 йилда “Эл-юрт хурмати” орденлари билан мукофотланган.

Давлатимиз раҳбари хонанданинг беназир истеъдод ва инсоний фазилатларини эътироф этди.

Ботир Зокиров жуда қисқа — 49 йил умр кўрган. Лекин шу йиллар давомида ўзидан

ранг-баранг ва бой ижодий мерос қолдирган. Унинг сеҳрли овози юртимиздаги ҳар бир хонандонга кириб бориб халқимиз қалбидан, санъатимизнинг олтин фондидан жой олган. Дунёнинг маданият пойтахтларида ўзбек санъатини зўр муваффақият билан намойиш этган.

Хонанда 1955 йилда, айна кучга тўлган пайтида огир дардга йўлиқди. Бир неча марта жаррохлик амалиётларини бошидан ўтказди. Шифокорлар унга қўшиқ айтишни тақиқлаб қўяди. Лекин шу аҳволда ҳам ижоддан, қўйлашдан тўхтамади.

Ботир Зокиров умр бўйи янгиликка интилиб яшарди. Шарқ фольклори ва замонавий эстрада санъатини уйғунлаштириб, “Мюзик-холл” ижодий жамоасини ташкил этган, хонанда ва композитор сифатида қўллаб-қувватлаб ишларга устозлик қилган. Республикада хизмат кўрсатган “Ялла” ансамблининг ташкил топишда Ботир Зокировнинг хизматлари бекиёсдир.

Буюк санъаткорнинг сўнмас хотирасини эъзозлаш, ижодий меросини ўрганиш бўйича кўп ишлар қилинмоқда. Хусусан, Президент қарори қабул қилиниб, 2021 йилда Ботир

Зокировнинг 85 йиллик таваллуд айёми кенг нишонланди. Улуғ ҳофиз номидаги миллий мукофот таъсис этилди. У ҳақда илмий ва бадиий асарлар, ҳужжатли фильм ва спектакллар яратилди. Яқинда Ботир Зокировнинг хотира кечаси мамлакатимиз жамоатчилиги ҳамда хорижий давлатлардан ташриф буюрган атоқли санъаткорлар иштирокида катта шодиёна сифатида ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати суратлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ АРТИСТИ БОТИР ЗОКИРОВ ҲАЙКАЛИНИНГ ОЧИЛИШИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли ватандошлар!
Хурматли маданият ва санъат намояндалари!

Бугун юртимизда катта шодиёна — санъат ва маданият байрами, Азим Тошкент шаҳрининг қоқ марказида халқимизнинг ардоқли фарзанди, Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров хотирасига бағишлаб муаззам ҳайкал очилмоқда.

Мана шу қувончли воқеа муносабати билан сиз, азизларни, раҳматли Ботир Зокировнинг яқинлари, шогирд ва мухлисларини, бутун халқимизни чин қалбимдан самимий муборакбод этаман.

Муҳтарам дўстлар!
Муқаддас юртимиз заминидан асрлар давомида не-не буюк алома ва шоирлар, адиб ва меъморлар, муҳандис ва рассомлар, ҳофиз ва бастакорлар етишиб чиққанини яхши биланамиз. XX асрда ана шундай улуғ зотларнинг муносиб давомчиси бўлиб Ботир Зокиров санъат майдонига чиқди.

Барчамизга маълумки, у Ўзбекистон халқ артисти Карим Зокиров ва хонанда Шохиста Саидова оиласида, зиёли бир муҳитда туғилиб, вояга етган эди.

Тақдир Ботир Зокировнинг зиммасига ўзбек эстрада санъатининг асосчиси бўлишдек улғувор бир вазифани юклагани ва бу вазифани у шараф билан адо этди.

У санъат оламига қадам қўйганида республика ва собиқ иттифок саҳналарида бири-бирдан бўлиб ва бетақор хонандалар шухрат чўққисига кўтарилиб улғурган эди. Ана шундай машҳур санъат даргалари орасида муносиб ўрин эгаллаш осон эмас эди.

Аммо Аллоҳ таолонинг ўзи Ботир Зокировга ато этган беназир истеъдод ва инсоний фазилатлар туфайли у санъат оламида чинакам мўъжизалар яратди.

Бундай юксак даражага эришиш учун у аввало халқимизнинг қадимий тарихи ва бой маданиятига, мумотоз мусиқа меросимиз, миллий ва умумбашарий қадриятларга таянди.

Ботир Зокиров ҳаёт машаққатларидан кўркмайдиған, ҳар қандай шароитда ҳам фақат эзгу мақсад сари интиладиган бекиёс ирода ва матонат соҳиби эди.

Хонанда 1955 йилда, айна кучга тўлган пайтида огир дардга йўлиқди. Хасталик туфайли бир неча марта гоят мураккаб тиббий операцияларни бошидан ўтказди. Шифокорлар ҳофизнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун унга қўшиқ айтишни тақиқлашга мажбур бўлдилар.

Аммо “Қўйламоқ — яшамок демакдир” деган эътиқодни ҳаёт мазмуни деб билган, исми жисмига мос ўзбек ўғлони қўшиқ айтишдан тўхтамади. Қалбиди эзгу туйғуларни янада тўлиб-тошиб қуйлади. Ҳеч шубҳасиз,

бундай жасорат, санъатга бундай фидойилик чексиз ҳайрат ва таҳсинга лойиқдир.

Азиз юртдошлар!

Ботир Зокиров яшаб ижод қилган мураккаб замонда унинг истеъдоди, шон-шухрати-га гаразли кўз билан қарайдиган кимсалар ҳам, афсуски, йўқ эмасди. Лекин ҳаётни кураш майдони деб билган бу матонатли инсон барча тўсиқларни мардона енгиб ўтди.

Бетақор ҳофизнинг биллурдек тиниқ овозида халқимизнинг асрий орзу-армонлари, ёруғ кунларга ишончи баралла янгради. У қисқа муддатда собиқ шўро маконига миллионлаб ихлосмандларга эга бўлган сеvimли санъаткорга айланди. Ботир Зокиров СССРдаги барча ийрик шаҳарлар, дунёнинг манаман деган маданият пойтахтларида ўзбек санъатини зўр муваффақият билан намойиш этди.

Хонанданинг ижодий репертуари унинг гўзал ва ҳассос қалби сингари кенг эди. Уни ҳиндлар — ҳинд деб, французлар — француз, араблар — араб қўшиқчиси деб қабул қилишар эди.

Айниқса, 1966 йили Парижда қилган ижодий сафари Ботир Зокировга оламшумул шухрат келтирди. Ушбу шаҳардаги машҳур “Олимпия” театри саҳнасига кўтарилиб, икки марта қўйлаш — эътибор беринг, икки марта қўйлаш — дунёда камдан-кам ивсрочига насиб этган. Ноёб истеъдоди билан жаҳонни забт этган бундай афсонавий санъаткоримиз билан ҳар қанча фахрланасан, ғурурланасан арзийди.

Қадрли маросим қатнашчилари!

Ботир Зокиров жуда қисқа — бор-йўғи 49 йил умр кўрди. 29 ёшида Ўзбекистон халқ артисти унвонига сазовор бўлди. Салкам 30 йиллик фаолияти давомида ўзидан ранг-баранг ва бой ижодий мерос қолдирди. Улмас ҳофизимизнинг сеҳрли овози юртимиздаги ҳар бир хонандонга кириб бориб санъатимиз олтин фондидан, халқимиз қалбидан мустақкам ўрин эгаллади.

У умр бўйи янгиликка интилиб яшаган, изланишдан чарчамайдиган, одамларга меҳрибон, олийжаноб бир инсон эди. Шарқ фольклори ва замонавий эстрада санъатини уйғунлаштириб, “Мюзик-холл” ижодий жамоасини ташкил этгани, хонанда ва композитор сифатида қўллаб-қувватлаб ишларга меҳр кўрсатиб устозлик қилганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Хусусан, республикаимизда хизмат кўрсатган “Ялла” ансамблининг ташкил топишда Ботир Зокировнинг хизматлари бекиёсдир. Мана, 50 йилдирки, ушбу мусиқий жамоа ва унинг раҳбари, 6 та мамлакатнинг “Халқ артисти” деган шарафли унвонга сазовор бўлган машҳур хонандамиз Фаррух Зокиров жонажон Ўзбекистонимиз шухратини бутун дунёга тараннум этиб келмоқда.

Бугунги даврамизда Ўзбекистон халқ артисти Гаҳвар Зокировани, Равшан ва Баҳодир Зокировларни, Зокировлар сулоласининг бошқа қўллаб вакилларини кўриб турганимдан хурсандман. Айниқса, Гаҳвар Зокированинг маънавиятимиз фидойисини сифатида қўллаб-қувватлаб ишларимизни кезиб амалга ошираётган эзгу ишлари, ёш авлод тарбияси йўлидаги катта хизматлари учун чин қалбимдан ташақкур билдираман.

Муҳтарам дўстлар!

Ботир Зокиров том маънода ватанпарвар инсон эди. Она Ўзбекистонимизни, азим Тошкентни чексиз фарзандлик меҳри билан севар, маҳоратли рассом, талантли адиб ва актёр сифатидаги фаолиятида ҳам Ватанга муҳаббат туйғуси жўш уриб турар эди.

У утган асрининг 70-йилларида халқ қаҳрамони Спитамен ҳақида “Сўғд элининг қопло-ни” опера либреттосини яратган ва бу асар Алишёр Навоий номидаги Ўзбекистон давлат академик катта театрида муваффақият билан намойиш этилган эди.

Буларнинг барчаси Ботир Зокировнинг олмосдек серкйрра истеъдод эгаси бўлганини тасдиқлайди.

Хурматли юртдошлар!

Инсон қадрини улуғлаш — Янги Ўзбекистон сиёсатининг устувор йўналишидир. Айни шу мақсадда буюк санъаткоримиз Ботир Зокировнинг сўнмас хотирасини эъзозлаш, унинг ижодий меросини ўрганиш бўйича мамлакатимизда катта ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, 2021 йили алоҳида қарор қабул қилиниб, хонанданинг 85 йиллик таваллуд айёми кенг нишонланди.

Ботир Зокиров тахсил олган Ўзбекистон давлат консерваторияси жойлашган мана шу гўзал ва обод кўчага у кишининг табаррук номи берилди. Улуғ ҳофизимиз номидаги миллий мукофот таъсис этилди, эстрада ижрочиларининг республика кўрик-танловли мунтазам ўтказиб келинмоқда. Ботир Зокиров ҳақида илмий ва бадиий асарлар, ҳужжатли фильм ва спектакллар яратилмоқда, илмий анжуманлар, ижодий учрашув ва кечалар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон давлат консерваторияси ҳузурида, кўриб турганингиздек, Ботир Зокиров номидаги миллий эстрада санъати институти барпо этилди. Ушбу олийгоҳда тахсил олаётган навқирон ёшларимиз орасидан Ботир Зокиров каби улуғ санъаткорлар албатта етишиб чиқади, деб ишонамиз ва уларнинг барчасига омад ва зафарлар тилаймиз.

Яқинда Ботир Зокировнинг хотира кечаси мамлакатимиз жамоатчилиги ҳамда хорижий давлатлардан ташриф буюрган, у кишининг дўстлари бўлиши атоқли санъаткорлар иштирокида катта шодиёна сифатида ўтказилди.

Ушбу мусиқий анжуман халқимизнинг ўз ардоқли фарзандига бўлган юксак эҳтиромининг яна бир ёрқин намоёни бўлди.

Муҳтарам дўстлар!

Албатта, бугун сизларнинг иштирокингизда очилаётган ушбу муҳташам ҳайкал Ботир Зокиров хотирасига ўрнатилган рамзий бир тимсолдир.

Айни пайтда Янги Ўзбекистонда маданият ва санъатни равнақ топтириш йўлида олиб бораётган барча ислохотларимиз ва уларнинг амалий натижалари бу улуғ ижодкорга энг муносиб ёдгорлик бўлади, десам, ўйлайманки, сизлар ҳам бу фикрга қўшилиасиз.

Ҳозирги кунда юртимиздаги юзлаб мусиқа ва санъат мактабларида, техникум ва коллежлар, маданият йўналишидаги институтларимизда, консерваториямизда минглаб истеъдодли ёшларимиз билим ва тарбия олмамоқда. Биз ана шундай иқтидорли ўғил-қизларимизни миллий санъатимиз ворислари, баркамол, ватанпарвар инсонлар этиб вояга етказасан, атоқли санъаткоримизнинг руҳи албатта шод бўлади.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Ботир Зокиров ижодий феномени миллий санъатимиз тарихида бутун бошли бир даврни ташкил этди.

Улуғ санъаткоримизнинг хотирасини абадийлаштириш, бой меросини чуқур ўрганиш ва жаҳон миқёсида тарғиб қилиш бўйича бошлаган ишларимизни давом эттириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасига икки ой муддатда ушбу масала бўйича янги қарор лойиҳасини тайёрлаш топширилди.

Қарорда, жумладан, Тошкент шаҳрида Ботир Зокиров мемориал музейини барпо этиш, эстрада санъати бўйича Ботир Зокиров номидаги халқаро кўрик-танлов ташкил қилиш, маданият ва санъат олий ўқув юр்தларининг талабалари учун Ботир Зокиров номидаги давлат стипендиасини жорий этиш, “Ботир Зокиров” бадиий фильмини яратиш, Ботир Зокиров номидаги жамағарма ва Миллий эстрада симфоник оркестри фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш каби вазифалар кўзда тутилиши лозим.

Фурсатдан фойдаланиб, ушбу ҳудудни обод этишга муносиб ҳисса қўшган барча юртдошларимизга, қўлигул қурувчи ва муҳандислар, ҳайкалтарош ва меъморларга самимий миннатдорлик билдираман.

Барчангизни бугунги шодиёна кун билан яна бир бор табриклайман. Бу жой пойтахт аҳолиси ва меҳмонлари учун қўтулғу зиёратгоҳга айланади, деб ишонаман.

Дунёга Ботир Зокировдек буюк зотларни берган халқимиз омон бўлсин!

Миллий санъатимиз доимо гуллаб-яшнасин!

МАЛАЙЗИЯ БОШ ВАЗИРИ РАСМИЙ ТАШРИФ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Малайзия Бош вазири Анвар Иброҳим 17 — 19 май кунлари расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлади.

Ташрифнинг биринчи кунинда Тошкент шаҳрида олий даражадаги тадбирлар ва музокаралар ўтказилиши режалаштирилган.

Саммит кун тартибидан тизимли сиёсий мулоқотни ривожлантириш ва маданий-гуманитар алоқаларни кенгайтириш, савдо, инновациялар, энергетика, нефть-кимё, саноат, электроника ва электроника, қўшма бизнес форумида иштирок этади.

Малайзия Ҳукумати раҳбари Самарқанд ва Бухоро шаҳарларига ҳам ташриф буюриб, халқимизнинг бой маданий-тарихий ва маънавий мероси билан танишади, қўшма бизнес форумида иштирок этади.

Ў.А.

Ўзбекистон — Малайзия: ЎЗАРО МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Малайзия Бош вазири Анвар Иброҳимнинг Ўзбекистонга ташрифи арафасида мамлакатимизнинг Куала-Лумпур шаҳридаги элчиси Каромиддин ГАДОВЕВ “Дунё” АА учун интервью берди ва унда икки давлат ўртасидаги муносабатларнинг бугунги ҳолати ҳамда истиқболлари ҳақидаги фикрларини билдирди:

— Ўзбекистон ва Малайзия кенг қамровли мулоқотни жадал ва самарали ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Жорий йил 17 — 19 май кунлари Малайзия Бош вазири Анвар Иброҳимнинг Ўзбекистонга ташрифи режалаштирилган бўлиб, у турли соҳалардаги ҳамкорликни фаоллаштириш ва устувор йўналишларда ийрик қўшма лойиҳаларни амалга оширишга қаратилган.

Ўзбекистон ва Малайзия ўртасидаги географик масофага қарамай мамлакатларимизни тарихий ришталар, маданий ва диний ўхшашлик, анъаналарнинг яқинлиги, бағрикенг-

лик ва хилмахиллик каби умумий қадриятлар боғлаб туради.

Бу йил расмий Тошкент олий даражадаги расмий ташрифлар алмашинуви доирасида дўстона муносабатлар ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш пой-девори қўйилди.

Ў.А.

САНЪАТ ВА МАДАНИЯТГА ЭЪТИБОР МАЪНАВИЯТИ ЮКСАК АВОДНИ ТАРБИЯЛАШНИНГ МУҲИМ ШАРТИ

Ботир Зокиров тахсил олган Ўзбекистон давлат консерваторияси жойлашган кўчага у кишининг табарруқ номи берилди. Ушбу консерватория хузурида Ботир Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институти барпо этилди. Энди бу ерда ҳайкал ўрнатилиши мажмуага янада кўрк бағишлади.

— Бу ҳайкал Ботир Зокиров хотирасига ўрнатилган рамзий бир тимсолдир. Айни пайтда Янги Ўзбекистонда маданият ва санъатни раванқ топтириш йўлида олиб бораётган барча ислохотларимиз ва уларнинг амалии натижалари бу улуг ишдорга энг муносиб ёдгорлик бўлади, — деди давлатимиз раҳбари.

Ботир Зокиров иходий феномени миллий санъатимиз тарихида бутун бир даврни ташкил этиши таъкидланди. Унинг бой меросини чуқур ўрганиш ва халққа етказиш ишларини давом эттириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасига алоҳида қарор тайёрлаш топширилди. Унда Тошкент шаҳрида санъаткорнинг мемориал музейини барпо этиш, эстрада санъати бўйича Ботир Зокиров номидаги халқаро кўрик-танлов ва талабалар учун давлат стипендияси жорий этиш, бадий фильм яратиш, Ботир Зокиров номида-

ги жамғарма ва Миллий эстрада симфоник оркестри фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш каби вазифалар кўзда тутилди.

Маросимда Ботир Зокировнинг издошлари, санъат ва маданият намояндлари сўзга чикди.

Шундан сўнг Президент Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон давлат консерваторияси хузуридаги Ботир Зокиров номидаги Миллий эстрада институти фаолияти билан танишди.

Бу таълим маскани давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 2 декабрдаги қарори асосида, Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров таваллудининг 85 йиллиги доирасида ташкил этилган эди. Маданий ва илмий меросдан фойдаланиб, миллий эстрада санъатини ривожлантириш, моҳир ижрочилар ва педагоглар тайёрлаш, замонавий куй-қўшиқлар яратиш институтининг асосий вазифаларидир.

Утган йили институт учун 500 ўринли янги бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда ўқш ва иход учун барча шароит яратилган. Аудиториялар зарур мусиқа анжомлари ва техникалар билан жиҳозланган.

Институтуда эстрада вокал санъати, чолғу ижрочилиги, техноген санъат, бас-

такорлик санъати, санъатшунослик, дирижёрлик каби йўналишларда мутахассислар тайёрланмоқда. Бугунги кунда 479 нафар талаба тахсил олмоқда. Уларга профессор-ўқитувчилар, халқ артистлари дарс беради.

Президентимиз дарс жараёнларини кузатди, ўқитувчи ва талабалар билан мулоқот қилди.

— Аввало, мана шундай даргоҳ билан сизларни, бутун санъатсевар ёшларимизни табриклайман. Биз бу ишларни нима учун қиляпмиз? Санъатимизнинг буюк меросини, ёшларимизнинг нималарга қодирлигини дунёга тараннум этиш учун. Институти миллий санъатимизда феномен бўлган Ботир Зокиров номини берганимиз ҳам бекиз эмас. Бу ерда унинг муносиб издошларини тарбиялашни, истеъдодини юзага чиқаришни мақсад қилганмиз, — деди давлатимиз раҳбари.

Ўқув юрти кутубхонасида саккиз мингдан ортиқ адабиёт ва ноталар жамланган. Миллий эстрада бўйича илмий, амалий ва иходий изланишлар олиб бориш учун тадқиқот маркази ҳам ташкил этилган.

Шу кунги Президент Шавкат Мирзиёев Киночилар саройини ҳам бориб кўрди.

Ушбу маскан 2021 йил мукаммал таъмирланиб, шароитлари янгиланди. Катта-кичик заллар, ёзги кинотеатр ва хоналар замонавий жиҳозланди. Бугун бу ерда жами 3 минг нафар томошабинни қабул қилиш имкони мавжуд.

Давлатимиз раҳбари дастлаб Ўзбекистон кино санъати музейини кўздан кечирди. Музей 1972 йилда ташкил этилган бўлиб, илгари музей-архив сифатида фаолият юритган. Унда эллик мингдан ортиқ тарихий буюм, либос, расм ва кинотасмалар бор.

Эндиликда музей Киночилар саройига қўчирилиб, кўргазмага қўйилди. Биринчи қаватдаги экспонатлар ўзбек киносининг тарихи ва асосчилари, сўнгги йиллардаги ютуқларига бағишланган. Иккинчи қаватда тарихий фильмлардаги либослар, атоқли киноижодкорлар ҳаёти ва фаолияти акс эттирилган. Аҳамиятлиси, кино кўриш истагида келган борки, шу тарих билан танишиб ўтади.

Шавкат Мирзиёев шу ерда режиссёр ва актёрлар, киношунослар, соҳа мутахассислари билан суҳбатлашди.

— Сўнгги йилларда миллий киномиз қайта “уйғонди”, десак тўғри бўлади. Юқори савияли, замонавий сифатли фильмлар пайдо бўлди. Бунинг учун сиз-

ларга миннатдорлик билдираман. Шу билан бирга, кинематографияни ривожлантириш учун яна нималар қилишимиз керак, деган савол мени ўйлантиради. Агар тарихимизни дунёга тараннум этмоқчи бўлсак, халқимизнинг миллий ғурурини кўтармоқчи бўлсак, буни, биринчи навбатда, кино ёрдамида амалга оширишимиз керак, — деди давлатимиз раҳбари.

Мулоқотда Президентимиз ташаббуси билан ишлаб чиқилган “Тирик тарих” туркумидаги фильмлар лойиҳаси тақдирот қилинди.

Бу 2024 — 2030 йилларга мўлжалланган стратегик дастур бўлиб, энг қадимий ўтмишимиздан тортиб, яқин тарихимизгача бўлган жуда катта даврни қамраб олади. Яратилажак фильмларнинг мавзуси кенг ва ранг-баранг.

Жумладан, Милоддан аввалги VI асрда яшаган миллий қаҳрамонимиз Широқ ҳақида, миллий давлатчилигимиз тарихида ўчмас из қолдирган Алп Эр Тўнға, соҳибқирон Амир Темур ва теурийлар ҳақида, шу пайтгача етарли ўрганилмаган шайбонийлар ҳақида, қорақалпоқ шоири Ажиниёз ва бошқа машҳур адиблар ҳақида, буюк алломаларимиз ва миллий истиқлол курашчилари ҳақида ҳикоя қилиниши кўзда тутилган.

Лойиҳада чет эллик ҳамкорлар, хусусан, Испания, Германия, Венгрия, Россия, Беларусь, Туркия, Япония, Хитой, Жанубий Корея, Ҳиндистон, Озарбайжон, Қозоғистон, Туркменистон, Тожикистон каби давлатларнинг кино санъати усталари ҳам иштирок этиши режалаштирилган.

— Албатта, бу дастур ва ғояларни амалга ошириш учун кўп моддий имконият талаб этилишини, юзлаб истеъдодли мутахассислар зарурлигини ҳам барчамиз яхши биламиз. Қанчалик қийин бўлмасин, биз том маънодаги улкан, тарихий бу лойиҳанинг молиявий масалаларини ҳал қиламиз. Нега деганда, ушбу дастур шонли ўтмишимизни чуқур англаб, шу асосда келажакка ишонч билан дадил қадам қўйишга, ёшларни чинакам ватанпарвар инсонлар қилиб тарбиялаш, учинчи Ренессансини барпо этишга катта туртки бўлади, — деди Шавкат Мирзиёев.

Мулоқотда киноижодкорлар мазкур туркум фильмлар ва соҳани ривожлантириш юзасидан тақлифларини билдирди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Иқром АВВАЛБОВЕВ,
Ўза мухбирлари.

Мулоқот

ИСТИҚБОЛЛИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ФИКР АЛМАШИЛДИ

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева Осиё хотин-қизлари форуми доирасида Парламентларо Иттифок Бош қотиби Мартин Чунгонг билан учрашув ўтказди.

Мулоқот чоғида Олий Мажлис Сенати ва Парламентларо Иттифок ҳамкорлигининг амалий жиҳатлари муҳокама қилинди. Хусусан, 2025 йили Ўзбекистонда ўтказиладиган Парламентларо Иттифокнинг 150-юбилей ассамблеясининг ташкилий жараёнлари юзасидан фикр алмашилди.

Ассамблея парламентлар ўртасида халқаро кун тартибидagi долзарб масалалар бўйича ўзаро тажриба алмашиш, Ўзбекистон парламенти фаолияти билан танишиш, 2030 йилгача бўлган стратегияни амалга оширишда парламентларнинг иштирокини фаоллаштириш, БРМга эришиш йўналишларини муҳокама қилиш учун муҳим платформа бўлиши алоҳида қайд этилди.

Шунингдек, юртимизда ўтказиладиган ассамблея инсон ҳуқуқлари, гендер тенглик, ёшлар имкониятларини кенгайтириш, иқлим ўзгаришига қарши курашда парламентлар ҳамкорлигини кучайтиришга хизмат қилиши таъкидлаб ўтилди.

Учрашув якунида ҳамкорликни барча йўналишда янада фаоллаштиришга келишиб олинди.

ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИК ВА ИЛҒОР АМАЛИЁТ

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева Европа комиссияси Халқаро ҳамкорлик бўйича бош директоратининг Инсон тараққиёти, миграция, бошқарув ва тинчлик бошқармаси директори Эрика Герретсен билан учрашув ўтказди.

Томонлар инсон тараққиёти индекси, БРМни амалга ошириш, хавфсиз меҳнат миграциясини ташкил этиш каби соҳаларда ҳамкорликни янада чуқурлаштириш масалаларини муҳокама қилдилар.

Айни чоғда ушбу муҳим йўналишларни ривожлантириш билан бирга, ижтимоий инклюзивлик ва иқтисодий барқарорлик бўйича илғор амалиёт ва тажриба алмашиш, таълим, соғлиқни сақлаш соҳалари ҳамда камбағалликка қарши курашиш борасида самарали ҳамкорлик қилиш юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Европа Иттифоқи томонидан парламентаризмни мустаҳкамлаш бўйича “Inter Pares” глобал дастури лойиҳаси доирасида амалга ошириладиган ишларни фаоллаштириш масалаларига ҳам эътибор қаратилди.

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО АЛОҚАЛАРНИ ЎРНАТИШ МАСАЛАСИ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА БЎЛДИ

Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева Кипр Республикаси ташки ишлар вазири Константинос Комбос билан музокара ўтказди.

Сўхбат чоғида икки давлат ўртасидаги савдо-иқтисодий, инвестициявий, маданий-гуманитар соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш, парламентларо алоқаларни йўлга қўйиш масалалари диққат марказида бўлди.

Мулоқот давомида давлатлараро муносабатлар фаоллашувининг амалий ифодаси сифатида парламентлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди.

Олий Мажлисининг Кипр Вакиллар палатаси билан мулоқотини барча даражада тизимли ва самарали йўлга қўйиш, шунингдек, халқаро парламент тузилмалари доирасида конструктив ҳамкорликни ўрнатиш бўйича келишиб олинди.

«Халқ сўзи».

ҲАЁТИЙ ИСЛОҲОТЛАР ВА ЮТУҚЛАР ЭЪТИРОФ ЭТИЛДИ

Кеча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикери Нуриддин Исмоиловнинг Кипр ташки ишлар вазири Константинос Комбос бошчилигидаги делегация аъзолари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашув

Мулоқот чоғида делегация аъзоларига “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида белгиланган устувор вазифалар, унинг доирасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар, янги тахрирдаги Конституцияда нормаларни рўйбўга чиқариш борасидаги савй-ҳаракатлар ҳамда икки палатали парламент фаолияти, қонун ижодкорлиги йўналиши, палата қўмиталари, комиссиялари ҳамда депутатларнинг асосий вазифалари тўғрисида атрафчила маълумотлар берилди.

Конструктив руҳда ўтган учрашувда Ўзбекистон — Кипр ўртасидаги парламентларо алоқаларни янада кенгайтириш ва уни янги мазмун билан бойитиш, норма ижодкорлиги соҳасида тажриба алмашиш масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Ўз навбатида, Кипр ташки ишлар вазири К. Комбос сўнгги йилларда Ўзбекистон барча соҳада тез суръатларда ривожланиб бораётгани, бу жараёнда Президент Шавкат Мирзиёевнинг амалий ҳаракатлари ва ташаббуслари муҳим аҳамият касб этаётганини таъкидлади.

Шунингдек, парламентларо ҳамкорликни янги босқичга олиб чиқиш ва мустаҳкамлаш икки томон манфаатларига бирдек хизмат қилиши қайд этилди.

Самимий ва дўстона руҳда ўтган учрашувда ўзаро ҳамкорликни янги босқичга олиб чиқишга келишиб олинди.

Қонунчилик палатасида

НАЗОРАТ-ТАҲЛИЛ ЯКУНЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси томонидан “Мудофаа ишлари органларида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш борасида амалга оширилган ишлар ҳолатини назорат-таҳлил тартибиде ўрганиш” яқунларига бағишланган йиғилиш ўтказилди.

Қуролли Кучлар Академиясида ташкил этилган йиғилишда кун тартибидаги масала қўмита аъзолари, Мудофаа вазири раҳбарлиги таҳлил ҳамда масъуллари иштирокида муҳокама қилинди.

Таъкидланганидек, бугунги кунда Қуролли Кучлар бошқарув тизимига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, хусусан, ягона автоматлаштирилган бошқарув тизимини яратиш ва рақамлаштиришни яна-

ЎЗБОШИМЧАЛИК БИЛАН ЭГАЛЛАНГАН ЕР УЧАСТКАЛАРИГА ЭГАЛИК МЕЗОНЛАРИ БЕЛГИЛАНМОҚДА

Куни кеча бўлиб ўтган Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитаси мажлисида қатор қонунлар муҳокамадан ўтказилди.

Сенат қўмитасида

Унда сенаторлар, маҳаллий Кенгашлар доимий комиссиялари раислари, Ёшлар парламенти ҳамда қўмита хузуридаги экспертлар гуруҳи аъзолари, мутасадди вазирлик ва идоралар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этиди.

Қўмита мажлисида дастлаб юртдошларимиз орасида мунозараларга сабаб бўлган “Ўзбошимчилик билан эгаллаб олинган ер участкаларига ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш тўғрисида”ги қонун қизгин муҳокама қилинди.

Кайд этилганидек, аҳоли ва тадбиркорлик субъектларини узоқ йиллардан буён қийнаб келаятган му-

аммолардан бири улар томонидан ўзбошимчилик билан эгаллаб олинган ер участкалари, у ерда қурилган бино ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш бўйича ҳуқуқий асос мавжуд эмаслиги билан боғлиқ. Бу борадаги муаммоларни ҳал этиш бўйича бир неча бор ўтказилган “бир марталик акция” доирасида ҳуқуқ эътироф этилишига қарамасдан ўзбошимчилик билан эгаллаб олинган ер участкалари, у ерда қурилган бино ва иншоотларнинг сони қўлғи, акция мuddатининг кискалиги ва турли хил бошқа сабабларга қўра ҳуқуқлар тўлиқ эътироф этилмай қолаятганди.

Мазкур масала фуқаролар мувожаатларида ва ижтимоий тармоқлар-

рларни кучайтириш зарурати сабабли Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари томонидан “Хайвонларни шифатсиз муносабатдан ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасида ўй қўйилган бўлиб, қонун лойиҳасида “Хайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”ги Қонун билан ёввойи хайвонлар мажмуини муҳофаза этиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги масалалар ба- тафсил тартибга солинган.

Бирок жамиятда хайвонларга, жумладан, уй хайвонлари ва қаровсиз хайвонларга нисбатан шифатсиз муносабатда бўлиш ҳолатлари учраб турибди. Аниқланганидек, уларни чиқлаш, идентификация, вакцинация ва стерилизация қилишнинг замонавий тизими йўлга қўйилмаган. Қолаверса, хайвонларга нисбатан шифатсизликка қарши қўрилаётган чо-

ҳа қўриқларнинг шифатсизлиги, қонунчилик палатасининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси томонидан мудофаа ишлари органларида ушбу вазифаларнинг ижро этилиш ҳолати жойларга чиққан ҳолда ўрганилган эди.

Мунозаралар давомида Мудофаа вазириги тизимида ахборот технологияларидан кенг фойдаланиш борасида амалга оширилаётган ишлар атрофича кўриб чиқилди.

Шунингдек, мудофаа ишлари органлари фаолиятининг таҳлили натижалари асосида улар зиммасига юклатилган вазифаларни самарали амалга оширишга тўқинлик қилаётган муаммоларни бар-

давлат органлари, уларнинг ҳуқуқ ва бурчлари, ваколатлари белгиланаётди. Энг муҳими, қаровсиз қолган хайвонлар билан муомалада бўлиш қоидалари тартибга солинмоқда. Хайвонлардан илмий, ўқув, тиббий, биологик, ветеринария, шунингдек, диагностика мақсадларида фойдаланишни тартибга солувчи нормалар ҳам қонун лойиҳасида ўз аксини топиқмоқда.

Ишчи гуруҳ аъзолари мазкур қонун лойиҳасининг қабул қилиниши жамиятда хайвонларга нисбатан инсонпарварлик маданияти ва масъулият ҳисси шакллантирилишига хизмат қилишини таъкидлашди. Шунингдек, хайвонларнинг ҳаёт кечиришга бўлган табиий ҳуқуқлари қаролатганиши, дунё мамлакатларининг тажрибаси ва халқаро ташкилотларнинг тавсияларини инобатга олишга оид тақлиф ва тавсиялар билдирилди.

Берилган фикр-мулоҳазалар асосида қонун лойиҳасини янада тақомиллаштиришга келишиб олинди.

Тараф этиш, қақирлувчиларга қўшимча қўлайликлар яратишга қаратилган бир қатор масалалар муҳокама қилинди.

Шу билан бирга, соҳага оид қонунлар ва қонуности ҳужжатларини хатловдан ўтказиш, уларни бугунги замон талаблари ҳамда ҳорий тажрибадан келиб чиққан ҳолда тақомиллаштириш, соҳага жорий этилган илгор рақамли технологияларнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш масалаларига алоҳида тўхталиб ўтилди.

Яқунда ўрганиш давомида аниқланган муаммолари масалаларни ҳал этиш, мудофаа ишлари органлари фаолиятини янада яхшилаш бўйича вазифалар белгиланган қўмита қарори қабул қилинди.

РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ИННОВАЦИЯЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ ОЧАДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Инновацион ривожланиш, ахборот сибсати ва ахборот технологиялари масалалари қўмитаси томонидан “Рақамли технологиялар соҳасида ёшлар бандлигини таъминлашнинг замонавий ечимини” мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Давра суҳбати

Таъкидланганидек, ўтган даврда ёшлар бандлигини таъминлашга қаратилган, жумладан, олий таълимга киришдаги квоталарни ошириш, янги бизнесни бошламалар бўлиб, лекин бошлангич капиталга эга бўлмаган ёшларни имтиёзли кредитлар асосида молиявий қўллаб-қувватлаш, мактабларда IT касбларига тайёрлаш бўйича салмоқли ишлар баҳарилди. Масалан, 2023 йилда халқаро IT сертификатлари учун 922 нафар йигит-қиз 1 584 млн. сўм, жорий йилнинг биринчи чорагида эса 201 нафар ёш 333 млн. сўм компенсация олган. Ўтган йилда халқаро IT сертификатига эга 556 нафар ёш иш билан таъминланган бўлса, 2024 йилнинг биринчи чорагида бу кўрсаткич 610 нафарни ташкил этди.

Давра суҳбатида давлат дастурида белгиланган вазифаларни амалга ошириш, 2024 йилда ахборот технологиялари соҳасида 70 минг ёшдан банд қилиш, қўбиятлий йигит-қизлар аниқланиб, IT касбларини ўрганишига қўмаклашиш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳақида ҳам сўз юритилди.

Тадбирда сўз олганлар бугун қишлоқ жойлардаги ёшларнинг АКТ соҳасига оид билим ва кўникмаларини ошириш, уларга меҳнат бозори ҳақида кенгрок маълумотлар бериб бориш, ёшлар бандлигини таъминлаш бўйича давлат дастурида назарда тутилган имтиёزلардан баҳардор қилиш лозимлигини қайд этидилар.

— Рақамли технологиялар ҳаётимизга шунчалик сингиб кетдики, бугунги кунда нафақат кундалиқ фаолиятимиз, балки ижтимоий-иқтисодий соҳалар ривожини ҳам уларсиз тасаввур қилиб бўлмайди, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шохиста Турғунова. — Шу сабабли мамлакатимизда рақамли технологиялар бозорининг инвестиция жозибадорлигини ошириш учун янада қўлай шарт-шароитлар яратиш, соҳадаги корхоналарнинг экспорт фаолиятини жалдлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бугун ушбу соҳада ёшлар бандлигини таъминлаш имкониятлари янада кенгайгани эътиборга молиқ.

Давра суҳбатида соҳада юзага келаятган айрим муаммоларга ечим топиш, қонунчиликдаги бўшлиқларни тўлдирish бўйича аниқ тақлифлар ишлаб чиқиш юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

«Халқ сўзи».

Душанбе шаҳрида Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар Бош прокурорларининг 5-йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Н. Йўлдошев бошчилигидаги делегация ҳам қатнашди.

Ўзбекистон — Малайзия: ЎЗАРО МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Шунингдек, ташрифлар давомида бир қатор истиқболли соҳаларда ҳужуматларро хужжатлар имзоланган эди. 2003 йилда Малайзия Подшоҳи Сайид Сирожуддин Ўзбекистонга ташриф буюрди.

Сўнги йилларда мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар сезиларли даражада мустаҳкамланди. Икки томонлама ҳамкорликда ижобий натижаларга эришилди, сиёсий мулоқот фаоллашди, томонлар халқаро ташкилотлар доирасида бир-бирини фаол қўллаб-қувватламоқда, ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар алоқалар тараққий этапти.

2023 йил 1 декабрь куни Дубай шаҳрида бўлиб ўтган БМТнинг иқлим ўзгариши бўйича конференцияси доирасида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Малайзия Подшоҳи Султон Абдуллоҳ Риоутуддин Ал-Мустафо Биллох Шох билан учрашди. Ушбу олий даражадаги мулоқот натижалари икки томонлама муносабатларини ривожлантиришнинг янги босқичини бошлаб берди.

Икки мамлакат қонун қарувчи органларидаги дўстлик гуруҳлари фаолияти доирасида парламентлараро алоқалар муваффақиятли ривож топмоқда. 2023 ва 2024 йилларда икки давлат ташқи ишлар вазирлари ўзаро ташриф амалшдилар. Шу йилнинг февраль ойида Куала-Лумпурда Ўзбекистон — Малайзия бизнес форуми бўлиб ўтди.

2023 йил октябрь ойида Малайзия туризм, санъат ва маданият вазири Тионг Кинг Синг бошчилигидаги делегация Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган Жаҳон туризм ташкилоти Бош ассамблеясида иштирок этди ва форум давомида туризм соҳасида ҳамкорлик бўйича ҳужуматларро англашув меморандуми имзоланди.

Ўзбекистон ва Малайзия ташқи сиёсат идоралари ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувлар икки томонлама муносабатларни ривожлантиришнинг муҳим механизми ҳисобланади. Ташқи ишлар вазирликлари ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувларнинг бешинчи давраси 2022 йил март ойида Путражада шаҳрида ташқи ишлар вазирлари ўринбосарлари даражасида бўлиб ўтди. Сиёсий маслаҳатлашувларнинг навбатдаги даврасини жорий йилда Тошкентда ўтказиш режалаштирилган.

Малайзия Ўзбекистоннинг АСЕАН давлатлари орасида муҳим савдо шериги ҳисобланади. 2023 йилда икки давлат ўртасидаги ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 2017 йилдагига нисбатан 3 баробар ошиб, 190 миллион АКШ долларини ташкил этди. Ўзбекистон Малайзияга кимё, озиқ-овқат, тўқима-чилик маҳсулотлари ва мева-лар экспорт қилади. Малайзиянинг асосий экспорти машина ва транспорт ускуналари, озиқ-овқат ва кимё маҳсулотларидан иборат.

Сўнги йилларда малайзиялик инвесторларнинг Ўзбекистонга қизиқиши тобора ортиб бормоқда. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда Малайзия капитални иштирокидаги 33 та корхона фаолият кўрсатяпти. Эътиборлики, уларнинг 16 таси 100 фоиз Малайзия капитали асосида ташкил этилган.

Ўзбекистон ўзининг стратегик жойлашувини, ривожланган транспорт инфратузилмиси ва қўшни давлатлар билан мавжуд эркин савдо шартномалари тўғрисида Малайзия бизнесининг 80 миллион аҳолига эга Марказий Осиё бозорига кириши учун муҳим марказ вазифасини ўташи

мумкин. Ўз навбатида, Малайзия ўзбек бизнеси учун Жануби-Шарқий Осиё давлатлари бозорларига муҳим кўприк бўлиб хизмат қилади.

Шу нуқтаи назардан, транспорт алоқаси масалалари алоҳида эътиборга лойиқ. Бугунги кунда Тошкент ва Куала-Лумпур ўртасида “Uzbekistan Airways” АЖ ва Малайзиянинг “Batik Air Malaysia” авиаташувчиси томонидан ҳафтасига 4 та рейс амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, мамлакатларимиз Марказий Осиё ва Малайзия ўртасида муқобил транспорт ва логистика йўналишларини ривожлантириш бўйича ҳамкорликни давом эттиришдан манфаатдор.

Таълим ҳамкорлигининг яна бир муҳим соҳаси саналади. Хусусан, икки мамлакат олий ўқув юртлири ва илмий муассасалари қўшма таълим дастурлари доирасида самарали ҳамкорлик қилмоқда.

Малайзия Бош вазири Анвар Иброҳимнинг юртимизга биринчи ташрифи ва бўлажак олий даражадаги учрашувлар Ўзбекистон ва Малайзия ўртасидаги илқ ҳамда дўстона алоқаларини янги босқичга кўтариш, биринчи навбатда, савдо-иқтисодий соҳада фойдаланилмаган салоҳиятни фаоллаштиришга хизмат қилиши, шубҳасиз.

Ташриф доирасида, шунингдек, икки томонлама ҳужуматларро хужжатлар, савдо-иқтисодий ва инвестициявий шартномалар имзоланиши кутилмоқда. Бугунги кунда халқаро дипломатия ва туризм маркази сифатида шухрат қозongan қадимий Самарқанд шаҳрида навбатдаги Ўзбекистон — Малайзия бизнес форумига мезбонлик қилади.

Барқарор иқтисодий ўсишни таъминлаш ва аҳоли турмуш сифатини ошириш бўйича “Малайзия Мадани” концепцияси “Ўзбекистон — 2030” стратегияси билан ҳамоман экани раамий маънога эга. Бу ижтимоий-иқтисодий ислохотлар ва чуқур таркибий ўзгаришларни амалга оширишда ижобий тажриба алмашиш учун кенг имкониятлар очмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон нафақат Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида интеграция жараёналарини ривожлантириш, балки бутун минтақа ва хорижий ҳамкорлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг янги форматларини шакллантиришда ҳам фаол роль ўйнамоқда. Ўз навбатида, Малайзия Жануби-Шарқий Осиё давлатлари уюшмаси (АСЕАН) асосчиларидан бири сифатида минтақавий интеграция жараёнларини ривожлантиришда муҳим ўрин тутди. Ишончим комилки, Тошкентда бўлажак олий даражадаги мулоқот билан “Марказий Осиё — АСЕАН” форматига янги ҳамкорлик платформасини яратишга имкон беради.

Шубҳасиз, Малайзия Бош вазирининг расмий ташрифи кўп асрлик дўстлик, ўзаро ишонч ва англашувнинг мустаҳкам пойдеворига асосланган Ўзбекистон — Малайзия ҳамкорлигини сиёсат, хавфсизлик, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт, атроф-муҳитни муҳофаза этиш, таълим, инновациялар, маданият ва халқ дипломатияси соҳаларида сезиларли даражада фаоллаштиришга хизмат қилади.

Бундан ташқари, ташриф давомида Малайзия Бош вазири Анвар Иброҳим бошчилигидаги делегация юртимизнинг Самарқанд ва Бухоро каби дунёга машҳур тарихий шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари билан яқиндан танишди.

«Дунё» АА.
Куала-Лумпур

ДОЛЗАРБ ҒОЯ ВА ТАШАББУСЛАР

Осиёда аёллар ҳуқуқлари ва гендер тенгликни таъминлашда муҳим ўрин тутди

қувватлаш ҳамда уларни давлат ва жамият ишларида кенг жалб этишда муҳим аҳамиятга эга, десак, аини ҳақиқат.

Акс садо

Давлатимиз раҳбари аёллар иқтисодий салоҳиятини тўлиқ очиб бериш бутун Осиё қитъаси тараққиётида ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини алоҳида таъкидлаб ўтди. Бунинг учун аёлларнинг давлат бошқаруви, тадбиркорлик ва меҳнат бозоридagi улушини ошириш талаб этилади. Зеро, тадбиркор аёлларни кўпайтириш ҳамда уларга таълим, касбий тайёргарлик ва молиялаштиришдан фойдаланиш имкониятини яратиш хотин-қизларнинг иқтисодий ривожланишига ёрдам беради. Бу эса, ўз навбатида, мамлакат тараққиётига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

Қолаверса, табриқда аёлларга етакчилик ва тадбиркорлик кўникмасидан фойдаланиш учун платформа ва имкониятлар бериш муҳимлиги ҳам қайд этиб ўтилди. Бу бежиз эмас. Инсоният тарихининг гуллаб-яшнаган давлрлари ва ҳозирги ривожланган давлат-

Самарқанд шахри мезбонлик қилган Осиё хотин-қизлари форуми тарихий воқеликларга бойлиги ва ўзаро тажриба алмашишда ўзига хос мулоқот майдони вазифасини ўтаганлиги билан алоҳида аҳамият касб этди. Хусусан, Президент Шавкат Мирзиёевнинг форум иштирокчиларига йўллаган табригида илгари сурилган долзарб ғоя ва ташаббуслар пировардида қитъамиз хотин-қизларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳамда уларни давлат ва жамият ишларида кенг жалб этишда муҳим аҳамиятга эга, десак, аини ҳақиқат.

лар мисолида аёлларнинг қарор қабул қилиш ва бошқаришдаги фаол иштироки жамиятлар равнақи, аҳоли фаровонлигига замин ҳозирлаганини кузатиш мумкин. Шу боис кейинги йилларда бу борада Ўзбекистонда дадил қадамлар ташланди. Натижада парламент ва ҳукуматдаги аёллар сони сезиларли даражада оширилдики, бу кўплаб соҳалардаги ютуқ ва натижаларимизга ҳам асос бўлаётди.

Бундан ташқари, аёлларга сифатли таълим ҳамда касбий тайёргарлик имкониятларидан фойдаланиш учун шарт-шароит яратиб беришга содиқлик изҳор этилди. Негаки, опа-сингилларимизнинг таълим ва тарбиясига сармоя киритиш нафақат улар

ҳаётини яхшилаиди, балки жамиятнинг узоқ муддатли иқтисодий ўсиши ва ривожига ҳам туртки беради. Шу боис Ўзбекистонда кейинги даврда тадбиркор аёллар сонини кўпайтириш бўйича дадил қадамлар ташланди. Натижада ишбилармонлик йўналишидаги аёллар сони икки баравар кўпайди, таълим ва касбий тайёргарликдан фойдаланиш борасида ҳам ижобий натижалар кузатилмоқда.

Сўнги етти йил ичида Ўзбекистон давлат бошқаруви органларида хотин-қизлар улуши муттасил ўсиб, 27 фойздан 35 фойзга етди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларининг 32 фоизи ва Сенат аъзоларининг эса 25 фоизи аёллардир.

Муҳими, бу йўналишдаги саъй-ҳаракатлар тобора изчиллик касб этмоқда. Аёлларнинг сиёсий ҳаётдаги фаоллиги-

“Сўнги етти йил ичида Ўзбекистон давлат бошқаруви органларида хотин-қизлар улуши муттасил ўсиб, 27 фойздан 35 фойзга етди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларининг 32 фоизи ва Сенат аъзоларининг эса 25 фоизи аёллардир.”

ни янада кучайтириш мақсадида қонун ҳужжатларига сиёсий партиялардан депутатликга номзодлар кўрсатишда хотин-қизларнинг энг кам сонини номзодлар умумий сонининг 30 фойзидан

ҲАР ТОМОНЛАМА ВА БАРЧА УЧУН ҒОЙДАЛИ БЎЛГАН ҒОРУМ

Самарқанд шаҳрида 13-14 май кунлари муваффақият билан ўтказилган Осиё хотин-қизлари форумини зўр қизиқиш ва диққат билан кузатиб бордик. Унда жажон ва аиниқса, Осиё аёлларининг муаммоларига, уларни ечиш йўлларига катта эътибор қаратилди. Ўзбекистоннинг хотин-қизлар огирини енгиллаштиришга, жамиятда уларнинг эркаклар билан тенглигини таъминлашга оид сиёсати эътироф этилди.

Форум якунида олиб борилган музокара ва муҳокамалар натижаси сифатида Самарқанд декларацияси қабул қилингани, унда хотин-қизлар ҳуқуқлари кафолатларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва уларни амалда таъминлаш, гендер тенгликка эришиш, зўравонликка барҳам бериш, гуманитар ҳуқуқни ҳурмат қилишга қаратилган мақсадлар акс этгани ҳам қитъамизда яшаётган ҳар бир аёлнинг қалбида умид унқулларини алангалатган бўлса, ажаб эмас. Зеро, декларацияда Осиё мамлакатларида ХХI асрда ҳар ким тенглик, тараққиёт ва фаровонлик шариоитида яшаб, адолатли дунё барпо этиш йўлида хотин-қизлар ва эркаклар биргалиқда ҳаракат қиладиган жамият шаклланишини таъминлаш вазифаси қўйилди.

“Аёл бир қўли билан бешикни тебратса, иккинчи қўли билан дунёни тебратди”, деган ибора бежиз айтилмаган. Бунинг ортида аёлнинг ҳар қандай кенг қўлмали ишларга аралаша олиши ва катта натижаларга эришиш учун жуда кўп имкониятларга эга эканлигини даволат бевручи маъно ётади. Зеро, жамият ва ҳатто дунё тараққиёти, турли соҳалардаги ютуқларида аёлларнинг ҳиссаси катта экани аини ҳақиқат.

Афсуски, бугунги дунёда хотин-қизларга товар сифатида қараш ёки сотиш учун фойдаланиш, уларга нисбатан зўравонлик, зўрлик билан уй хизматлари сифатида сақлаш, таълим олиш имкониятидан маҳрумлик каби муаммолар кўзга ташланади. Осиё хотин-қизлари форуми ана шу муаммоларни бартараф этиш, аёлларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини кенгрок таъминлаш ҳақида қарор қабул қилгани билан аҳамиятлидир.

“Хотин-қизларнинг иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий ҳуқуқ ҳамда имкониятларини кенгайтириш масалаларига минтақавий ёндашув” мавзуга бағишланган форумда Осиёнинг етакчи аёл раҳбарлари, 30 дан ортқ хорижий давлатлардан 81 нафар нуфузли меҳмон — Шарқий Осиё, Жануби-Шарқий Осиё, Жанубий Осиё ва Марказий Осиё мамлакатлари парламентларининг аёл аъзолари қатнашгани анжуман нуфузидан далолатдир.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан ташкилланган анжуман, энг аввало, минтақа мамлакатлари етакчи аёлларининг бунёдкорлик салоҳиятини рўбёга чиқариш, уларнинг давлат ва жамият бошқаруви ҳамда иқтисодиётдаги иштирокини янада кенгайтириш борасида тажриба алмашишга имкон берди.

Иккинчидан, форум хотин-қизлар-

нинг фан, таълим ва инновацион фаолиятдаги иштироки ҳамда рақамли технологиялардан фойдаланиши, ҳозирги глобал иқтисодиётда аёлларнинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш орқали камбағалликни қамайтириш, тадбиркорлик, етакчилик ва инновацияларга жалб этиш масалаларини муҳокамадан ўтказиш майдони бўлиб хизмат қилди.

Учинчидан, БМТнинг Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда хотин-қизларнинг иштироки масаласи қўриб чиқилди.

Тўртинчидан, аёлларнинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш, бизнес ва жамиятда уларнинг иштирокини рағбатлантиришда парламент-

Уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини тўлиқ таъминлаш, аналик ва болаликни муҳофаза этиш масалалари янги қабул қилинган Конституция, “Ўзбекистон — 2030” стратегияси ва 2030 йилга қадар Ўзбекистон Республикасида гендер тенгликка эришиш стратегияси каби концептуал ҳужжатларда ўзининг тўлиқ ифодасини топди.

“Осиё аёллари форуми гендер тенгликка эришишни тезлаштириш ва камбағалликни бартараф этиш орқали хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатларга кучли туртки беради. Зеро, бутун дунёда аёлларнинг, хусусан, қиз боланинг ўқиби, олий маълумотли бўлиши, касб-хунар эгаллаши оила бахти, фарзандлар қамоли, шу асосда бутун жамият равнақи учун хизмат қилади.”

Натижада аёлларнинг давлат ва жамият бошқарувидаги роли қўнайди. Ўзбекистон парламентида, ижро органларида аёллар сони ортди. Бугун вазири, вазири ўринбосари, ҳоким ва ҳоким ўринбосари, йирик нодавлат нотижорат ташкилотли раҳбари лавозимидagi хотин-қизлар синфи пайдо бўлди ва йил сайин улар сони кўпаймоқда.

Ҳозирги вақтда хотин-қизларнинг давлат бошқарувидаги улуши 2017 йилдаги 27 фойздан 35 фойзга етгани, аиниқса, эътиборлидир. Бу борада Хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, гендер тенглик ва оила масалалари бўйича республика комиссияси самарали иш олиб бораётганини таъкидлаш жоиз.

Хотин-қизларнинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш, улар ўрта-сида тадбиркорлигини ривожлантириш борасида ҳам салмоқли натижаларга эришилмоқда.

Сўнги беш йил ичида Ўзбекистонда ишбилармон аёллар сафи икки баробар кенгайиб, ўз бизнесини йўлга қўйган тадбиркор хотин-қизлар сони 205 мингдан ошди. Шунингдек, 200 мингга яқин аёллар касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитилди. Энг асосийи, 400 мингдан кўп опа-сингилларимиз иш билан таъминланди. Бундан ташқари, хотин-қизларга ажратилган 6 трлн. сўмлик ипотека кре-

дитлари ҳисобидан 25 мингдан зиёд оилалар ўз уйига эга бўлди. Бу борада 6,2 минг аёлга уй-жой шароитини яхшилаш ва кредитнинг бошланғич бадалини тўлаш учун 200 млрд. сўм субсидия ажратилганини қайд этиш лозим.

Аҳамиятлиси, жойларда хотин-қизлар муаммоларини ўрганиш ва ҳал этишга қаратилган ишлар янги босқичга кўтарилмоқда. Утган йилнинг ўзида “аёллар дафтери” бўйича 1 трлн. 234 млрд. сўм ҳисобидан қарийб 994 минг нафар хотин-қизнинг муаммоси ҳал этилгани бу фикрни тасдиқлайди.

Бугунги кунда хотин-қизларга таълим, илм-фан билан шуғулланиш учун барча шароит яратилди. Аёллар учун имтиёзли кредитлар, махсус квота-лар ажратилди, магистратурада ўқийдиганларнинг шартнома тўловларини тўлиқ Давлат бюджетидан қоплаш-ни давлат ўз зиммасига олди. Ҳозир-да олий таълим муассасаларида тах-сил олаётган талабаларнинг ярми-дан қўлини қизлар ташкил этмоқда. Агар олий таълимга қамровнинг 2017 йилдаги 9 фоизни ҳозирги 43 фоиз қамров билан солиштирсак, олий таълимда қизлар улуши кескин ортганини кўришимиз мумкин.

Шунингдек, аёллар шу пайтгача анъанавий бўлган таълим, тиббиёт, тивувилик йўналишларидан ташқари рақамли иқтисодиёт, ажборт технологиялари каби илғор соҳаларга фаол кириб келди. Боз устига, аналик ва болаликни муҳофаза қилиш, халқимиз генофондини мустаҳкамлаш устувор вазифага айланган.

Афсуски, дунёнинг ҳамма нукта-сида ҳам аҳвол бирдек эмас. Жа-ҳоннинг аксарият мамлакатлари аёл-ларнинг ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтириш йўналишидаги муваф-фақиятлари билан мактана олмайдми, эркак ва аёлларнинг тенглиги маса-ласини ўрганган ва борадига ҳисоб-бот тайёрлаган БМТнинг Тараққиёт дастури ва “БМТ-Аёллар” тузилмаси маълумотларига кўра, сайёра-миз аёлларнинг бир фойздан қамроғи гендер ҳуқуқлар, масалан, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида таъ-минланган давлатларда яшамади. Қола-верса, дунёда содир бўлаётган тур-ли инкирозлар, уруш ва низолар, иқлим ўзгаришларидан, биринчи навбатда, аёллар ва болалар азият чекмоқда.

Маълумотларга кўра, ҳозир шу каби таъсилрлар ва камбағаллик 158 млн. нафар хотин-қиз ҳаётини

40 фойзигача кўпайтиришга қаратилган тегишли ўзгаришлар киритилди. Бу ҳам, албатта, мамлакатимизнинг хотин-қизлар имкониятларини кенгайтириш ва уларнинг сиёсий ҳаётга тўлиқ интеграциялашувига содиқлигини кўрсатиб ту-рибди.

Шуни алоҳида айтиш жоизки, давлатимиз раҳбари ўз табригида форум иштирокчилари эътиборини заиф ва ижтимоий ёрдамга муҳтож аёллар эҳтиёжларига қаратди. Шу муносабат билан ижтимоий ҳимоя, иқтисодий ёрдам ва сифатли соғлиқни сақлаш ҳамда таълим олиш имкониятини бе-радиган дастур ва қўллаб-қувватлаш механизмларини ишлаб чиқиш зарур-лиги ургуланди. Эҳтиёжманд аёлларга ғамхўрлик қилиш нафақат ахлоқий мажбурият, балки янада адолатли ва барқарор жамият ривожини ҳам кафо-латлайди.

Умуман олганда, давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган ташаббуслар ўзининг долзарблиги ва ҳаётйилиги би-лан халқаро ҳамжамият эътиборини қозонди.

Ишонч билан айта оламизки, бу ғоя ва ташаббуслар форумда қўриб чиқил-ган долзарб масалаларга ижобий ечим топишда дастуриламал бўлади. Албат-та, улардан келиб чиқадиغان вазифа-лар ижроси биз, халқ вакилларининг ҳам зиммасига катта масъулият юк-лайди.

Наримон УМАРОВ,
Олий Мажлис Сенатининг
Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш кўмитаси раиси.

издан чиқарган. Аини пайтда дунёда ҳар учинчи аёл уйда, жамоат жойла-рида, ишхонасида ёки медамайдон-да таъзияк ва зўравонликка учрамоқ-да. Айрим давлат ва жамиятларда ҳамон қарорлар қабул қилишда хо-тин-қизлар иштироки жуда кам. Иш-лаётган аёллар ҳам эркакларга нисбатан 20 фойз кам маош олади.

Айни чоғда уларнинг иш шаро-ити, ижтимоий муҳофазаси, меҳнат қилиш ҳуқуқларининг кафолатлари ҳам талабга жавоб бермайди. Бу, ай-ниқса, дунё миқёсида норасмий иқти-содиётда банд бўлган 60 фойз аёл-лар ҳаётига бевосита салбий таъсир кўрсатмоқда. Ваҳоланки, уйда ва жа-миётда ҳақ тўланмайдиган ишларнинг 75 фоизи аёллар зиммасига туша-ди. Ҳар йили дунё бўйлаб 585 минг-дан зиёд аёллар ҳомиладорлик би-лан боғлиқ асоратлар, 300 мингдан кўпи контрацептив воситалардан но-тўғри фойдаланиш тўғрисида вафот этади. Таълим олиш ҳуқуқидан маҳрум бўлган, саводсизликдан азият чекаётган қизлар сони эса 600 млн.дан ошади. Аини статистик маълумотлар халқаро миқёсда ушбу ҳолатга эътибор беришни талаб қилади.

Осиё аёллари форуми гендер тенгликка эришишни тезлаштириш ва камбағалликни бартараф этиш ор-қали хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва имко-ниятларини кенгайтиришга қаратил-ган саъй-ҳаракатларга кучли туртки беради. Зеро, бутун дунёда аёллар-нинг, хусусан, қиз боланинг ўқиби, олий маълумотли бўлиши, касб-хунар эгаллаши оила бахти, фарзандлар қамоли, шу асосда бутун жамият ра-внақи учун хизмат қилади.

Шу нуқтаи назардан, Самарқанд форуми барқарор ривожланиш бўйи-ча белгиланган 17 мақсад ичида ген-дер тенгликни таъминлаш масала-сига устувор аҳамият қаратилиши билан аҳамиятли бўлди. Зеро, Бар-қарор ривожланиш мақсадларининг бирортасига гендер тенгликни ҳисоб-га олмасдан эришиб бўлмайдми.

Бугунги кунда Осиё минтақасининг жаҳон тараққиётида тутган ўрни то-бора ортиб бормоқда. Жумладан, дунё иқтисодиётида энг катта улуш-га эга давлатлар атайин Осиё минта-қасида жойлашган. Осиё, соғлиқ-ни сақлаш, ажборт технологиялари, иқтисодиёт ва бошқа қўллаб соҳа-лар жадал ривожланмоқда. Албатта, тараққиётнинг бундай юксак даража-сига эришишда аёлларнинг ролини, уларнинг катта ҳиссасини инкор этиб бўлмайди.

Гулнора АБДУРАХМОНОВА,
ТДИУ проректори, иқтисодиёт
фанлари доктори, профессор.

СПОРТ

хабарлари

АБДУЛЛА ПАРИЖ ОЛИМПИАДАСИГА БОРАДИ

Кеча пойтахтимизда спорт гимнастикаси бўйича ёшлар ва катталар ўртасида Осиё чемпионати бошланди. Унда 23 мамлакатдан жами 150 нафарга яқин атлетлар қитъа голиблиги учун куч синашмоқда.

Кувонарлиси, мусобақанинг дастлабки кунги юртимиз вакиллари учун омадли келди. Катталар бахслари бўйича яқкалик йўналишининг кўп кураш дастурида “Париж — 2024” Олимпиадасининг ягона йўлланмаси Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси Абдулла Азимовга насиб этди. Спортчимиз ўз чиқиши орқали жами 82.431 балл жамғариб, Осиё чемпионатининг бронза медалини кўлга киритди. Қитъа туринининг биринчи ва иккинчи ўрин эгалари ҳисобда Олимпиада йўлланмаси бўлгани боис юртдошимиз ушбу лицензияга эга чиқди.

Мусобақа доирасида 16 — 19 май кунлари эркаклар, 24 — 26 май кунлари аёллар тоифасидаги бахслар ўтказилиши режалаштирилган.

ЮРТДОШИМИЗ — ҚИТЪА МУСОБАҚАСИ СОВРИНДОРИ

Шу кунларда Вьетнамнинг Да-Нанг шаҳрида таэквондонинг WT йўналиши бўйича катталар ўртасида 26-Осиё чемпионати бўлиб ўтмоқда. Мусобақада Ўзбекистон эркаклар ва аёллар терма жамоалари ҳам жами 16 та вазн тоифасида қитъа чемпионлиги учун кураш олиб борапти.

54 килограммгача вазн тоифасида иштирок этган ёш спортчимиз Жаҳонгир Худойбердиев қитъа чемпионатидаги ilk иштирокчиликда бронза медалини кўлга киритди. Саралаш бахсларида Япония ва Таиланд вакилларини мағлуб этган

спортчимиз яримфиналда покистонлик Шаҳзаб Ханга имкониятни бой берди. Эслатиб ўтамиз, Осиё чемпионатида Никита Рафалович, Светлана Осипова сингари маҳоратли таэквондочларимиз ҳам юртимиз шарафини ҳимоя қилади.

БОКСЧИ ҚИЗЛАРИМИЗ БЎШ КЕЛИШМАЯПТИ

Аввал хабар берилганидек, Россиянинг Хабаровск шаҳрида Константин Коротков хотирасига бағишланган халқаро турнир давом этапти.

Мусобақанинг қизлар баҳсида рингга қўйрилган 4 нафар боксчимиз ўз рақибларини мағлубиятга учратиб, кейинги боксчи-га йўл олди.

Хусусан, Робияхон Бахтирова (50 кг.гача вазн тоифасида) Екатерина Молчановани (Россия) ҳеч қандай имконият қолдирмай мағлуб этди.

«Халқ сўзи».

Бунёдкорлик

ЕР ОСТИ ЙЎЛИ ҚУРИЛМОҚДА

Андижон вилоятининг ҳар бир шаҳар ва туманларида аҳолига қулайлик яратиш мақсадида бунёдкорлик ишлари олиб борилаётган. Жумладан, Хўжаобод деҳқон бозори олдида ер ости йўли қуриляпти.

— Ушбу манзил Хўжаобод тумани марказида жойлашган бўлиб, мамлакатимизни Қўрғиз Республикаси билан боғлаб турадиган халқаро аҳамиятдаги йўл ҳисобланади, — дейди “Ўзйўлқўрик” кластери Андижон филиали раҳбари ўринбосари Абдухон Мирзаев. — Бу ерда бир кунда 35 минг автомобиль, 80 минг нафар пйеда ҳаракатлангани боис тирбандликлар кузатилаётган. Қулайлик яратиш мақсадида узунлиги 48 метр, эни 4 метрдан иборат ер ости йўли қуриляпти.

20 нафар ишчи ва 10 дан зиёд техник воситалар ёрдамида барпо этилаётган ушбу лойиҳа қиймати 1 миллиард 750 миллион сўмини ташкил қилади. Бунёдкорлик ишлари йил якунига қадар амалга оширилиши кўзда тутилган.

Саминжон ҲУСАНОВ
(«Халқ сўзи»).

“Меҳр ва мурувват” жамоат фонди раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, профессор Азиз Олпоқович Тўраев тирик тарихга менгзагулик инсонлар сирасига қиради. Камтарлик, одамхунлик сингари юксак инсоний фазилатлар, кенг дунёқараш, илму маърифат, адабиёт-санъатга хайрихоҳлик қарийб тўқсонни қоралаётган бу инсоннинг ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ҳаётимизда кечаётган жараёнларга жонқуяр муносабатиди ҳам намоён бўлиб туради. Йиллар давомида турли раҳбарлик лавозимларида қанчадан-қанча савобли ишларни амалга оширганига, шоғирдлар тарбиялаганига, ўзбек маданияти тараққиётида сезиларли из қолдирганига қарамай, иддаодан йироқ домла, ҳали қиладиган ишларимиз кўп, дейди.

“Халқ сўзи” газетаси учун Азиз Тўраев билан икки давр — мустабидлик интиҳоси ва мустақиллик ибтидосини наинки ижодида, балки ўз Шаҳсида ҳам мужассамлаштирган ўзбек шоираси Ҳалима Худойбердиева таваллуди кун муносабати билан эксклюзив интервью уюштирмоқчи бўлганимизда, “Ҳалимахон халқимиз орасидан етишиб чиққан талант соҳибаси, ўзбек халқи куйчиси, унинг ҳаёти ва ижоди адабий жараён учунгина аҳамиятли бўлиб қолмай, жаҳон аҳлига бизнинг маънавий қиёфамиз ҳақида ҳам бемалол дарак бера олади” дея, саволларимизга бажонидил жавоб беришга розилик билдирди.

Хидов билан шахмат суришяётган жуда кўп вақтларимизда ҳаёт, жамият, одамлар ҳақидаги мулоҳазаларини тинглаганман. Чингиз Айтматов, Одил Ёқубов, Пиримқул Қодировни билардим. Бу юксак

қолишди. Биз уларни ҳушнуд қутиб олдик. Гапдан гап чиқиб, уларнинг шарт-шароитидан хабардор бўлдим. Жуда қийналиб кетишибди. Уларни кузатгач, эртаси кун иша пайтлардаги Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси раиси Воҳид Қозимовга кўнгинкор қилиб, бу ҳақда сўз очдим. У ҳатто бироз хайрон ҳам бўлиб қолди. Нега деганда, ижрокўм раиси Ҳалима Худойбер-

“Ҳалима Худойбердиевнинг шеърларидаги ватанпарварлик жонфидолик, мардонорлик маъносига уйкаш. Шеър руҳи лаҳзада сизни забт этади. Эҳтиросларнинг гуллаб, тошиб келган оқими қаърига тортиб кетади”.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони.

диева деган машҳур шоирани яхши билгани ҳолда унинг қандай шароитда яшашидан хабарсиз экан. Кўп ўтмай, уларнинг оиласи янги уй-жой билан таъминланди. — Ўқувчилик кезларидаёқ Ҳалима Худойбердиевага Шароф Рашидовнинг назари тушган дейишади... — Республика раҳбари сифатида Шароф Рашидовнинг ташвиши қанчалик кўпчилига қарама-масдан, у киши адабиётдаги “йил” этган учқунни ҳам назардан қочирмасди. Бир гал хизмат сафари билан борганида Сирдарё вилояти газетасида чоп этилган Ҳалима Худойбердиева шеърларига кўзи тушиб қолади. Ўзига ҳамроҳ бўлиб юрган вилоят раҳбарига бу шеърларни кўрсатиб, у ҳақда сўраб-суриштиради, ҳали

истеъдод соҳибларининг барчаси оддий халқ орасидан етишиб чиққан, чекка ҳудудларда, тоғу тошларда, дашту далаларда, қишлоқларда аҳоли қандай нафас оляпти, нималардан қийналиб, қандай орзу-умидлар билан яшаяпти — бун и билиб, ҳис этиб туришарди. Ҳалима Худойбердиева ҳам бу ноёб фазилатни ўзига шиор қилиб олган ижодкор эди.

Шароф Рашидов вафотидан кейин Ҳалима Худойбердиева унга атаб “Алвидо, отажоним” деган шеър битди. Анча узун бу шеърда “Юракларга қулаган энг юксак тоғ...” деган сўзлар, назаримда, Ҳалима Худойбердиева ўзи эъзозлайдиган Мавлоно Жалолиддин Румийнинг “Агар ўлсам, асло қора тупроқдан ахтарманг, Йашарман аҳли ориф кўнглин мангу макон айлаб”, деган сатрларига уйкаш оҳангда, эзгу ишлар завол билмаслигига, яхши инсонлар номи халқ қалбида абадий сақланиб қолишига қатъий ишонч эди. Бунда ишонч ҳаётни гўзаллаштирадиди. Фидойи, аммо ўз ҳақини талаб қила олмайдиган одамларга эътибор қаратиш лозимлигини ўқитиб туради. Қарама-қаршиликларга тўла ҳаётнинг қоронғи томонларини ёритади. Унинг адолатини юзага чиқаради. Ҳақиқатан ҳам, қирқ йил аввал шоира айтган башорат амалда ўз исботини топди. Шароф Рашидовни халқ ўз юрагига асраб қолгани аён бўлди. Унинг эзгу, савобли ишларини

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА деганди:

“Шеърятга борлигини бағишлаган инсон ҳаётни чуқур англаб, уни янада яхши қўриб бораверади. Умрим давомида турли синовларга дуч келдим. Лекин ижоддан тўхтаганим йўқ. Президентимиз Шавкат Мирзиёевга адабиётга, ёзувчи ва шоирларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратаётган алоҳида гамхўрлиги, камтарин меҳнатларимни юқори баҳолаб, Ватанимизнинг юксак мукофоти — “Эл-юрт ҳурмати” ордени билан тақдирлагани учун чин дилдан миннатдорлик билдираман”.

“Биз, оналар, бор имкониятимиз билан тупроғида отамиз, онамиз, қолаверса, буюк аждодларимиз ётган шу Ватанга болаларимиз юрагини меҳр-муҳаббат ришталари билан чамбарчас боғлашимиз керак. Шунда келажагимиз, қолаверса, фарзандларимиз келажаги, албатта, буюк бўлади”.

“Ижодкор қайси даврда яшамасин, шу давр таъсири унинг ижодида акс этмай қолмаганидек, ўзи ҳам яшаётган муҳитига ижобий таъсир эта олиш қудратига эга бўлиши лозим. Шу давр одамлари руҳиятига, юрагига эзгулик уруғини сочиш ҳақиқий ижодкорнинг иши ҳисобланади”.

— Демак, унга барча йўллар очик бўлган?

— Йўқ, аксинча, у оила курганида ҳам ўқиб-ўрганиш, ўз устида қаттиқ ишлаш билан бандлигидан, бошқа йўллар ҳақида ўйлашга вақти бўлмаган. Ўша пайтда Олий таълим вазирлигида ишлаётган турмуш ўртоғи, кейинчалик давлат ва жамоат арбоби бўлиб етишган иктисодиёт фанлари доктори, профессор Мавлон Умрзоқов билан болалари кўпайишганда ҳам ижарама-ижара кўчиб юришган.

Ҳали айтганимдек, Боёвутдаги фаолиятим туфайли биз Ҳалима Худойбердиевага катта умид билан қарардик, туманимиз шўҳратини дунёга ёйишига ишонардик. Ога-ини, қавму қариндош каби оливайи борди-келди қилардик. У таникли шоира эканида Москвадаги адабиёт институтига ўқишга борди. Уни битириб келганида бир кун турмуш ўртоғи билан болаларини етаклаб уйимизга келиб

ўқувчи эканини билиб, келажақда ундан улуг ижодкор чиқишини башорат қилади, эътибордан қочирмаслик кераклигини тайинлайди. У киши ижодкорлар, илм аҳли ҳолидан хабардор бўлиб юришни раҳбарлик фаолиятининг энг муҳим қисми деб ҳисобларди. Бизни ҳам шундай қилишга даъват этарди. Ўша маҳалларда энди-энди адабиёт майдонига кириб келган Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов каби ёшларга муносабатда ҳам шундай бўлган.

— Улар бундай юксак эътиборга қандай муносабатда бўлишган?

— Масъулият билан. Ҳа, масъулият билан. Эътибор банд бўлса-ю, ижодкорда шахсий масъулият бўлмаса, қутилган на-тижа юзага келмайди. Ижодкорлар ўз халқининг қиёфасини акс эттиради. Бошқалар уларга қараб, ўша халқларга баҳо беришади. Мен бу икки улуг шоир билан дўстона алоқада эдим. Эркин Во-

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 542. 14 325 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоиси келишилган нархда.

Газетани ҳақиқатда маълумотларни юқлаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; қотибхона 71-259-74-53; эълонлар 71-259-74-45.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида термиди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфия ҳижатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмаҳона телефони: 71-233-11-07.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 00.30 Топширилди — 02.00 1 2 3 4 5 6

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши